

คำแนะนำ

วิธีการจัดทำบัญชีกลุ่มผู้ผลิตสินค้า โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักพัฒนาการบัญชีเกษตรกร

ส่วนส่งเสริมการบัญชีธุรกิจรายสินค้า

ขั้นตอนการบันทึกรายการในสมุดเงินสด

1. บันทึก เดือน และปี พ.ศ. ที่เกิดรายการ

แบบฟอร์ม

ใส่ปี พ.ศ. ตามปีปฏิทิน

ปี พ.ศ.

เดือนที่บันทึก

☐ มกราคม	☐ กุมภาพันธ์	☐ มีนาคม	☐ เมษายน	☐ พฤษภาคม	☐ มิถุนายน
☐ กรกฎาคม	☐ สิงหาคม	☐ กันยายน	☐ ตุลาคม	☐ พฤศจิกายน	☐ ธันวาคม

ใส่เครื่องหมาย ✓ ใน ตามเดือนที่เกิด
รายการเงินและนำมาลงบัญชี

2. วิธีการบันทึกจำนวนเงินสดที่ได้รับแต่ละรายการลงในสมุดเงินสดด้านรับ

แบบฟอร์ม

วันที่	รายการรับ								รายการจ่าย	เงินสด คงเหลือ
	รายได้			รายรับ				รวม รับ		
	ขาย สินค้า	แหล่ง เพิ่มเติม อื่น	รายได้ อื่น	รับเงิน ค่าหุ้น	การกู้ยืม ที่ต้อง ขอใช้	รับชำระ หนี้จาก ลูกหนี้ การค้า	ถอนเงิน ฝาก ธนาคาร/ สหกรณ์			
1										xxx
1-31	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦	⑧		

- 2.1 นำยอดเงินสดคงเหลือของวันสิ้นเดือนก่อน มาบันทึกไว้ในบรรทัดแรก ช่อง “เงินสดคงเหลือ ” (ซึ่งถือเป็นยอดยกมา)
- 2.2 บันทึกจำนวนเงินสดที่ได้รับในแต่ละวันตามประเภทของรายการที่เกิดขึ้นลงในด้าน “ รายการรับ ” โดย
 - ① - ⑦ กรอกจำนวนเงินที่ได้รับตามประเภทของรายการที่เกิดขึ้นลงในช่อง “รายได้” หรือ “รายรับ” ตามแต่กรณี เช่น ได้รับเงินค่าหุ้นจากสมาชิก ให้กรอกจำนวนเงินลงในช่อง “รับเงินค่าหุ้น” เป็นต้น
 - ⑧ ทุกสิ้นวัน ให้รวมยอดเงินด้านรายการรับทุกช่อง ผลลัพธ์นำไปบันทึกไว้ในช่อง “รวมรับ”

ตัวอย่าง

วันที่ 7 กรกฎาคม 2548 รับเงินค่าขายสินค้า 1,000 บาท และรับเงินค่าหุ้นจากสมาชิก 100 บาท

วันที่	รายการรับ								รายการจ่าย	เงินสดคงเหลือ
	รายได้			รายรับ				รวมรับ		
	ขายสินค้า	แหล่งเพิ่มเติมอื่น	รายได้อื่น	รับเงินค่าหุ้น	การกู้ยืมที่ต้องชดใช้	รับชำระหนี้จากลูกหนี้การค้า	ถอนเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์			
1										600
7	1,000			100				1,100		

3. วิธีการบันทึกจำนวนเงินสดที่จ่ายแต่ละรายการลงในสมุดเงินสดด้านจ่าย

แบบฟอร์ม

วันที่	รายการจ่าย										เงินสดคงเหลือ
	ต้นทุน		ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	รายจ่าย						รวมจ่าย	
	ชื่อวัตถุดิบ	ค่าใช้จ่ายในการผลิต		ชื่อสินค้า	ชื่ออุปกรณ์/สิ่งปลูกสร้าง	ชำระหนี้เงินกู้ยืมที่ต้องชดใช้	ชำระหนี้เจ้าหนี้การค้า	คืนค่าหุ้น	นำเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์		
	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦	⑧	⑨	⑩	

- ① - ⑨ กรอกจำนวนเงินที่จ่ายตามประเภทของรายการที่เกิดขึ้นลงในช่อง “ต้นทุน” หรือ “ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน” หรือ “รายจ่าย” ตามแต่กรณี เช่น จ่ายเงินสดเป็นค่าแรงในการแปรรูปสินค้า ซึ่งถือเป็นรายการประเภทต้นทุน ให้บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายลงในช่อง “ค่าใช้จ่ายในการผลิต” เป็นต้น
- ⑩ ทุกสิ้นวัน ให้รวมยอดเงินด้านรายการจ่ายทุกช่อง ผลลัพธ์นำไปบันทึกไว้ในช่อง “รวมจ่าย”

ตัวอย่าง

วันที่ 7 กรกฎาคม 2548 จ่ายเงินซื้อวัตถุดิบ 400 บาท และนำเงินฝากธนาคาร 500 บาท

วันที่	รายการจ่าย										เงินสดคงเหลือ
	ต้นทุน		ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	รายการจ่าย						รวมจ่าย	
	ซื้อวัตถุดิบ	ค่าใช้จ่ายในการผลิต		ซื้อสินค้า	ซื้ออุปกรณ์/สิ่งปลูกสร้าง	ชำระหนี้เงินกู้ยืมที่ต้องชดใช้	ชำระหนี้เจ้าหนี้การค้า	คืนค่าหุ้น	นำเงินฝากธนาคาร/สหกรณ์		
1											600
7	400								500	900	

4. การปิดบัญชีประจำวัน ทุกสิ้นวันให้คำนวณหายอด “เงินสดคงเหลือ” ประจำวัน โดย

เงินสดคงเหลือประจำวัน = ยอดเงินสดคงเหลือของวันก่อน + ยอดรวมรับ **8** - ยอดรวมจ่าย **10**

ตัวอย่าง

วันที่	รายการรับ			รายการจ่าย				เงินสดคงเหลือ
	รายได้	รายรับ	รวมรับ	ต้นทุน	ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	รายการจ่าย	รวมจ่าย	
1								600
7			8 1,100				10 900	800

เงินสดคงเหลือ ณ วันที่ 17 ก.ค. 48 = ยอดเงินสดคงเหลือของวันก่อน + ยอดรวมรับ **8** - ยอดรวมจ่าย **10**
 = 600 + 1,100 - 900
 = **800**

5. การปิดบัญชีประจำเดือน

ให้รวมยอดจำนวนเงินในแต่ละช่องทุกช่อง ทั้งด้านรายการรับและด้านรายการจ่าย ยกเว้น ช่องเงินสดคงเหลือ ผลลัพธ์ของแต่ละช่องนำไปบันทึกไว้ในบรรทัด ❶ (ยอดรวมเดือน)

แบบฟอร์ม

วันที่	รายการรับ							รายการจ่าย										เงินสดคงเหลือ	
	รายได้			รายรับ				ต้นทุน		ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	รายจ่าย					รวมจ่าย			
	ขายสินค้า	แหล่งเพิ่มเติมอื่น	รายได้อื่นๆ	รับเงินค่าหุ้น	การกู้ยืม	รับชำระหนี้ลูกหนี้การค้า	ถอนเงินฝาก	รวมรับ	ซื้อวัตถุดิบ		ค่าใช้จ่ายในการผลิต	ซื้อสินค้า	ซื้ออุปกรณ์/สิ่งปลูกสร้าง	ชำระหนี้เงินกู้	ชำระหนี้การค้า		คืนค่าหุ้น		นำเงินฝาก
❶																			

ยอดรวมเดือน

ตัวอย่าง

วันที่	รายการรับ					รายการจ่าย							เงินสดคงเหลือ	
	รายได้		รายรับ		รวมรับ	ต้นทุน		ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	รายจ่าย			รวมจ่าย		
	ขายสินค้า	อื่นๆ	กู้ยืม	ถอนเงินฝาก		ซื้อวัตถุดิบ	ค่าใช้จ่าย		ซื้อสินค้า	ชำระหนี้	ฝากธนาคาร			
ย/ม														100
1	400				400			100				200	300	200
10		50	300	500	850				200	250			450	600
	200				200									800
❶	600	50	300	500	1,450			100	200	250	200	750		

การตรวจสอบความถูกต้องของจำนวนเงินสดคงเหลือ = 100 + 1,450 - 750 = 800

สมุดบันทึกรายการทั่วไป

การจดบันทึกรายการในสมุดบันทึกรายการทั่วไป ทำไปเพื่ออะไร

1. บันทึกรายการที่ไม่สามารถบันทึกในสมุดเงินสดได้ เนื่องจากเป็นรายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การรับ-จ่ายเงินสด
2. จำแนกประเภทรายการที่เกิดขึ้นออกเป็นหมวดหมู่
3. จดบันทึกรายการที่เกิดขึ้นเรียงตามลำดับก่อนหลัง
4. เป็นแหล่งข้อมูลทางการเงินที่กลุ่มผู้ผลิตฯ สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการ

การจดบันทึกรายการในสมุดบันทึกรายการทั่วไป มีประโยชน์อย่างไร

1. กลุ่มผู้ผลิตฯ มีข้อมูลเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การจดบันทึกรายการในสมุดบันทึกรายการทั่วไป ทำได้อย่างไร

สมุดบันทึกรายการทั่วไป 1 หน้า จะประกอบด้วยรายการ 4 ประเภท ได้แก่

- ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ
- ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ
- ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ
- ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร

ขั้นตอนการบันทึกรายการในสมุดบันทึกรายการทั่วไป

แบบฟอร์ม

ว.ด.ป.	รายการ	ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ	ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ	ซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ	ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร
1		A	B	C	D
31					
รวมเดือน.....	①				

การบันทึกรายการ

A - D กรอกจำนวนเงินตามประเภทของรายการที่เกิดขึ้น เช่น ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้กรอกลงในช่อง A เป็นต้น

การปิดบัญชี

ทุกวันสิ้นเดือน ให้รวมยอดจำนวนเงินในแต่ละช่องทุกช่อง ผลลัพธ์ของแต่ละช่องนำไปบันทึกไว้ในบรรทัด ① (ยอดรวมเดือน)

สมุดบันทึกต้นทุนกำไร

การจดบันทึกรายการในสมุดบันทึกต้นทุนกำไร ทำไปเพื่ออะไร

1. บันทึกรายการที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้น ได้แก่ วัตถุดิบที่ใช้การผลิต ค่าใช้จ่ายในการผลิต เช่น ค่าแรงงาน ค่าหีบห่อ ฌลาก เป็นต้น

การจดบันทึกรายการในสมุดบันทึกรายการทั่วไป มีประโยชน์อย่างไร

1. เป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเงินต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งของการผลิต
2. กลุ่มผู้ผลิตฯ สามารถนำข้อมูลต้นทุนการผลิตไปใช้ในการกำหนดราคาขายได้เหมาะสมยิ่งขึ้น
3. กลุ่มผู้ผลิตฯ สามารถคำนวณหากำไรจากการขายสินค้าที่ผลิตได้

การจดบันทึกรายการในสมุดบันทึกต้นทุนกำไร ทำได้อย่างไร

สมุดบันทึกต้นทุนกำไร 1 หน้า ประกอบด้วย

- การคำนวณต้นทุนการผลิต และการคำนวณต้นทุนการผลิตต่อหน่วย
- การคำนวณกำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย

แบบฟอร์ม

ต้นทุนผลิต		กำไร	
วัตถุดิบคงเหลือยกมา		ขายสินค้าเงินสด	
<u>บวก</u> ซื้อวัตถุดิบเงินสด		ขายสินค้าเงินเชื่อ	
ซื้อวัตถุดิบเงินเชื่อ		<u>บวก</u> สินค้าคงเหลือยกไป	
ค่าใช้จ่ายในการผลิต		<u>หัก</u> สินค้าคงเหลือยกมา	
<u>หัก</u> วัตถุดิบคงเหลือยกไป		ต้นทุนการผลิต	
ต้นทุนการผลิต		กำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย	

ขั้นตอนการบันทึกรายการในสมุดบันทึกต้นทุนกำไร

1. บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าที่ผลิต

แบบฟอร์ม

ชื่อสินค้า.....

ครั้งที่ผลิต.....

จำนวน **A** หน่วย

ใส่ชื่อสินค้าที่ผลิต และครั้งที่ผลิต

จำนวนสินค้าที่ผลิตได้ในครั้งนั้น ๆ

2. วิธีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนการผลิต

แบบฟอร์ม

ต้นทุนผลิต		แหล่งที่มาของข้อมูล	
วัตถุดิบคงเหลือยกมา	①	←	ทะเบียนคุมวัตถุดิบช่องยอดคงเหลือ
บวก ซื้อวัตถุดิบเงินสด	②	←	สมุดเงินสด ด้านจ่าย ช่องต้นทุน (ซื้อวัตถุดิบ)
ซื้อวัตถุดิบเงินเชื่อ	③	←	สมุดบันทึกรายการทั่วไป ช่องซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ
ค่าใช้จ่ายในการผลิต	④	←	สมุดเงินสด ด้านจ่าย ช่องต้นทุน (ค่าใช้จ่ายในการผลิต)
หัก วัตถุดิบคงเหลือยกไป	⑤	←	ทะเบียนคุมวัตถุดิบช่องยอดคงเหลือ
ต้นทุนการผลิต	⑥	←	⑥ = ① + ② + ③ + ④ - ⑤

การคำนวณต้นทุนการผลิตต่อหน่วย = $\frac{\text{ต้นทุนการผลิต}}{\text{จำนวนหน่วยที่ผลิตได้}} = \frac{\text{⑥}}{\text{A}}$

2. วิธีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการคำนวณกำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย

กำไร		แหล่งที่มาของข้อมูล	
ขายสินค้าเป็นเงินสด	①	←	สมุดเงินสด ด้านรับ ช่องรายได้ (ขายสินค้า)
ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ	②	←	สมุดบันทึกรายการทั่วไป ช่องขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ
บวก สินค้าคงเหลือยกไป	③	←	ทะเบียนคุมสินค้าช่องยอดคงเหลือ
หัก สินค้าคงเหลือยกมา	④	←	ทะเบียนคุมสินค้าช่องยอดคงเหลือครั้งก่อน
ต้นทุนการผลิต	⑤	←	สมุดบันทึกต้นทุนกำไร ด้านคำนวณต้นทุนผลิตบรรทัด ⑥
กำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย	⑥	←	⑥ = ① + ② + ③ + ④ - ⑤

ตัวอย่าง

ต้นทุนผลิต		กำไร		
วัตถุดิบคงเหลือยกมา	200	ขายสินค้าเงินสด	1,500	
บวก ซื้อวัตถุดิบเงินสด	400	ขายสินค้าเงินเชื่อ	900	
ซื้อวัตถุดิบเงินเชื่อ	150	บวก สินค้าคงเหลือยกไป	200	
ค่าใช้จ่ายในการผลิต	100	หัก สินค้าคงเหลือยกมา	500	
หัก วัตถุดิบคงเหลือยกไป	150	ต้นทุนการผลิต	700	
ต้นทุนการผลิต (ผลิตได้ 50 หน่วย)	700	กำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย	1,400	

ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย = $700 / 50 = 14$ บาท

สมุดทะเบียนและบัญชีย่อย

สมุดทะเบียนและบัญชีย่อยที่ใช้ มีดังนี้

1. สมุดทะเบียนสมาชิกและหุ้น
2. สมุดทะเบียนคุมสินค้า
3. สมุดทะเบียนคุมวัตถุดิบ
4. สมุดทะเบียนสินทรัพย์ถาวร
5. บัญชีย่อยลูกหนี้ขายสินค้าเงินเชื่อ

สมุดทะเบียนสมาชิกและหุ้น

การจดบันทึกรายการในสมุดทะเบียนสมาชิกและหุ้น ทำไปเพื่ออะไร

1. จดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับสมาชิกแต่ละคน ได้แก่ ชื่อ – สกุล และเลขทะเบียนสมาชิก
2. จดบันทึกความเคลื่อนไหว (เพิ่มขึ้น หรือลดลง) ของจำนวนเงินค่าหุ้นของสมาชิก
3. เป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับเงินทุนที่กลุ่มผู้ผลิตฯ สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการ

การจดบันทึกรายการในสมุดทะเบียนสมาชิกและหุ้น มีประโยชน์อย่างไร

1. กลุ่มผู้ผลิตฯ มีข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเงินค่าหุ้นของสมาชิกแต่ละราย
2. กลุ่มผู้ผลิตฯ มีข้อมูลเกี่ยวกับเงินทุนที่จะนำไปใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การจดบันทึกรายการในสมุดทะเบียนสมาชิกและหุ้น ทำได้อย่างไร

สมุดทะเบียนสมาชิกและหุ้น 1 หน้า ประกอบด้วยช่องจำนวนเงินที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเงินค่าหุ้นของสมาชิกจำนวน 3 ช่อง ดังนี้

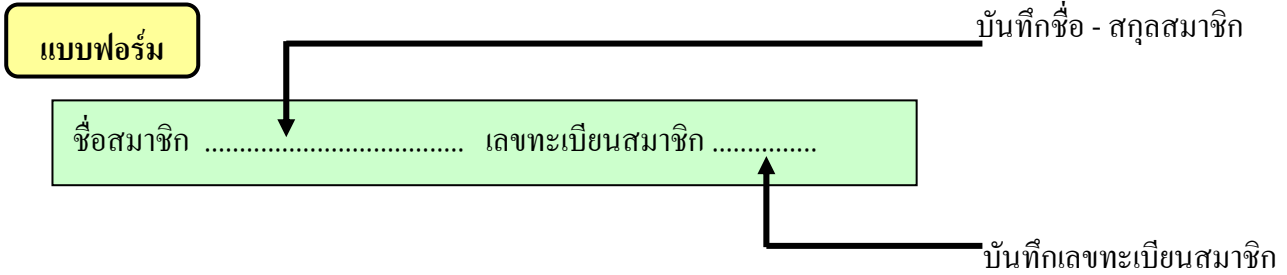
- เพิ่มหุ้น
- ถอนหุ้น
- คงเหลือ

แบบฟอร์ม

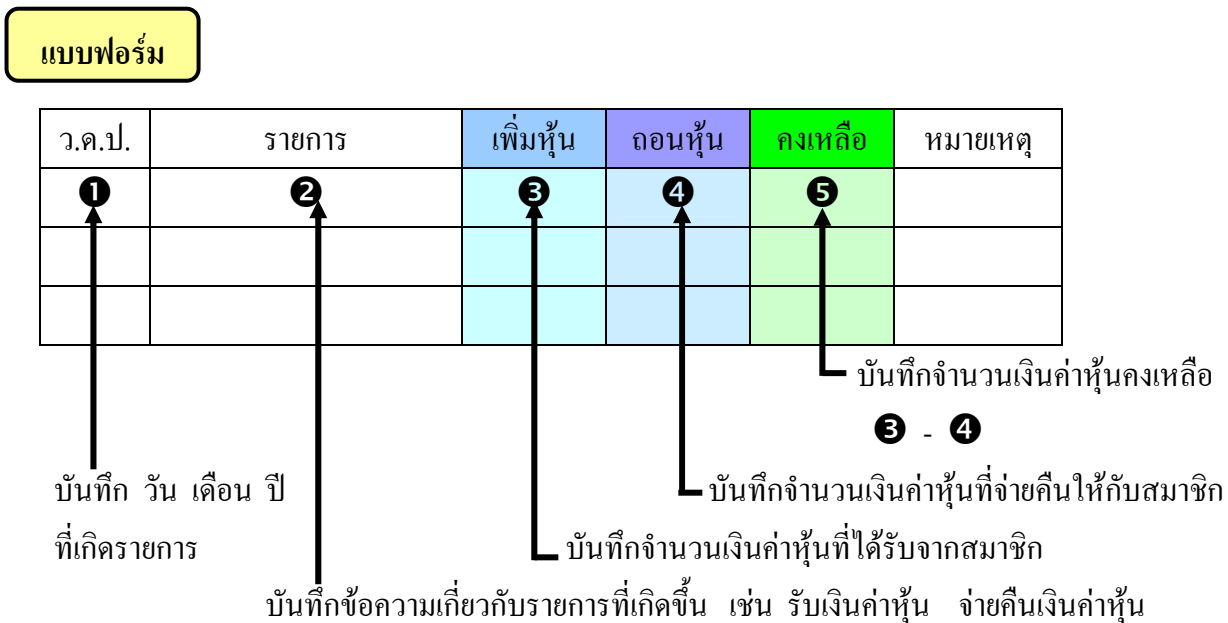
ชื่อสมาชิก		เลขทะเบียนสมาชิก.....			
ว.ค.ป.	รายการ	เพิ่มหุ้น	ถอนหุ้น	คงเหลือ	หมายเหตุ

ขั้นตอนการบันทึกรายการในสมุดทะเบียนสมาชิกและหุ้น

1. บันทึก ชื่อ – สกุล และเลขทะเบียนสมาชิก

2. บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวเงินค่าหุ้นของสมาชิก

ตัวอย่าง

ชื่อสมาชิก **นายนิยม รักการค้า** เลขทะเบียนสมาชิก **001**

ว.ค.ป.	รายการ	เพิ่มหุ้น	ถอนหุ้น	คงเหลือ	หมายเหตุ
ม.ค.	1 ยอดคงเหลือยกมา			200	
ก.ค.	6 รับเงินค่าหุ้น	100		300	

สมุดทะเบียนคุณสินค้า

การจดบันทึกรายการในสมุดทะเบียนคุณสินค้า ทำไปเพื่ออะไร

1. จดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าที่ผลิตได้ หรือสินค้าที่ซื้อมาเพื่อขาย ได้แก่ ชื่อสินค้า ราคาทุน และราคาขาย
2. จดบันทึกความเคลื่อนไหว (เพิ่มขึ้น หรือลดลง) ของปริมาณสินค้า

การจดบันทึกรายการในสมุดทะเบียนคุณสินค้า มีประโยชน์อย่างไร

1. กลุ่มผู้ผลิตฯ มีข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณสินค้าคงเหลือ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพิจารณากำหนดปริมาณสินค้าที่ต้องผลิตหรือซื้อเพิ่มเติมในคราวต่อไป
2. กลุ่มผู้ผลิตฯ สามารถกำหนดปริมาณสินค้าที่ต้องผลิตหรือต้องซื้อเพิ่มเติมได้อย่างเหมาะสม

การจดบันทึกรายการในสมุดทะเบียนคุณสินค้า ทำได้อย่างไร

สมุดทะเบียนคุณสินค้า 1 หน้า ประกอบด้วยช่องต่าง ๆ ที่ใช้ในการบันทึกปริมาณสินค้า จำนวน 3 ช่อง ได้แก่ ช่องรับ ช่องจ่าย และช่องคงเหลือ ดังนี้

แบบฟอร์ม

ชื่อสินค้า

หน่วยนับ..... ราคาทุนต่อหน่วย ราคาขายต่อหน่วย

ว.ค.ป.	รายการ	รับ(หน่วย)	จ่าย(หน่วย)	คงเหลือ(หน่วย)

ขั้นตอนการบันทึกรายการในสมุดทะเบียนคุณสินค้า

1. บันทึก ชื่อสินค้า หน่วยนับ ราคาทุนต่อหน่วย และราคาขายต่อหน่วย

แบบฟอร์ม

ชื่อสินค้า

หน่วยนับ ราคาทุนต่อหน่วย..... ราคาขายต่อหน่วย

บันทึกชื่อสินค้า

บันทึกประเภทของหน่วยนับ
เช่น ถูง

2. บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้า

แบบฟอร์ม

ว.ด.ป.	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
①	②	③	④	⑤

บันทึก วัน เดือน ปี
ที่เกิดรายการ

บันทึกข้อความเกี่ยวกับรายการที่เกิดขึ้น เช่น ซื้อ ผลิตได้ ขาย

บันทึกจำนวนหน่วยของสินค้าคงเหลือ

③ - ④

บันทึกจำนวนหน่วยของสินค้าที่ขายไป

บันทึกจำนวนหน่วยของสินค้าที่ซื้อมา หรือผลิตได้

ตัวอย่าง

ชื่อสินค้า **กล้วยอบเนย**

หน่วยนับ **ถุง** ราคาทุนต่อหน่วย **10** บาท ราคาขายต่อหน่วย **15** บาท

ว.ด.ป.	รายการ	รับ(หน่วย)	จ่าย(หน่วย)	คงเหลือ(หน่วย)
ก.ค.	10 ผลิตได้	20		
	15 ขายเงินสด		15	5

สมุดทะเบียนนควัตถุดิบ

การจดบันทึกรายการในสมุดทะเบียนนควัตถุดิบ ทำไปเพื่ออะไร

1. จดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับนควัตถุดิบที่ซื้อมาเพื่อใช้ในการผลิต ได้แก่ ชื่อนควัตถุดิบ ราคาทุน และราคาขาย
2. จดบันทึกความเคลื่อนไหว (เพิ่มขึ้น หรือลดลง) ของปริมาณนควัตถุดิบ

การจดบันทึกรายการในสมุดทะเบียนนควัตถุดิบ มีประโยชน์อย่างไร

1. กลุ่มผู้ผลิตฯ มีข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณนควัตถุดิบคงเหลือ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพิจารณากำหนดปริมาณนควัตถุดิบที่ต้องซื้อเพิ่มเติม
2. กลุ่มผู้ผลิตฯ สามารถซื้อนควัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิตในปริมาณที่เหมาะสม

การจดบันทึกรายการในสมุดทะเบียนนควัตถุดิบ ทำได้อย่างไร

สมุดทะเบียนนควัตถุดิบ 1 หน้า ประกอบด้วยช่องต่าง ๆ ที่ใช้ในการบันทึกปริมาณนควัตถุดิบ จำนวน 3 ช่อง ได้แก่ ช่องรับ ช่องจ่าย และช่องคงเหลือ ดังนี้

แบบฟอร์ม

ชื่อนควัตถุดิบ

หน่วยนับ..... ราคาทุนต่อหน่วย ราคาขายต่อหน่วย

ว.ค.ป.	รายการ	รับ(หน่วย)	จ่าย(หน่วย)	คงเหลือ(หน่วย)

ขั้นตอนการบันทึกรายการในสมุดทะเบียนนควัตถุดิบ

1. บันทึก ชื่อนควัตถุดิบ หน่วยนับ ราคาทุนต่อหน่วย และราคาขายต่อหน่วย

แบบฟอร์ม

ชื่อนควัตถุดิบ

หน่วยนับ ราคาทุนต่อหน่วย..... ราคาขายต่อหน่วย

บันทึกชื่อนควัตถุดิบ

บันทึกประเภทของหน่วยนับ
เช่น กิโลกรัม

2. บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุดิบ

แบบฟอร์ม

ว.ด.ป.	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
①	②	③	④	⑤

บันทึก วัน เดือน ปี
ที่เกิดรายการ

บันทึกข้อความเกี่ยวกับรายการที่เกิดขึ้น เช่น ซื้อ เบิกใช้ในการผลิต

บันทึกจำนวนหน่วยของวัตถุดิบที่ซื้อมา

บันทึกจำนวนหน่วยของวัตถุดิบที่เบิกใช้ในการผลิต

บันทึกจำนวนหน่วยของวัตถุดิบคงเหลือ

③ - ④

ตัวอย่าง

ชื่อวัตถุดิบ **เนย**

หน่วยนับ **กิโลกรัม** ราคาทุนต่อหน่วย **15** บาท ราคาขายต่อหน่วย บาท

ว.ด.ป.	รายการ	รับ(หน่วย)	จ่าย(หน่วย)	คงเหลือ(หน่วย)
ก.ค.	8 ซื้อ	10		
	10 เบิกใช้ในการผลิต		8	2

สมุดทะเบียนสินทรัพย์ถาวร

การจดบันทึกรายการในสมุดทะเบียนสินทรัพย์ถาวร ทำไปเพื่ออะไร

1. บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับสินทรัพย์ถาวรที่ซื้อมาเพื่อใช้ในการดำเนินงาน ได้แก่ ชื่อสินทรัพย์ อายุการใช้งาน ราคาทุน ค่าเสื่อมราคา และราคาสินทรัพย์สุทธิ

การจดบันทึกรายการในสมุดทะเบียนสินทรัพย์ถาวร มีประโยชน์อย่างไร

1. เป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการดูแลสินทรัพย์ที่มีอยู่ และป้องกันมิให้เกิดการสูญหาย
2. เป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณค่าเสื่อมราคา

การจดบันทึกรายการในสมุดทะเบียนสินทรัพย์ถาวร ทำได้อย่างไร

สมุดทะเบียนสินทรัพย์ถาวร 1 หน้า ประกอบด้วยช่องต่าง ๆ ที่ใช้ในการบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับมูลค่าของสินทรัพย์ถาวร ตลอดจนค่าเสื่อมราคาที่เกิดขึ้น ดังนี้

แบบฟอร์ม

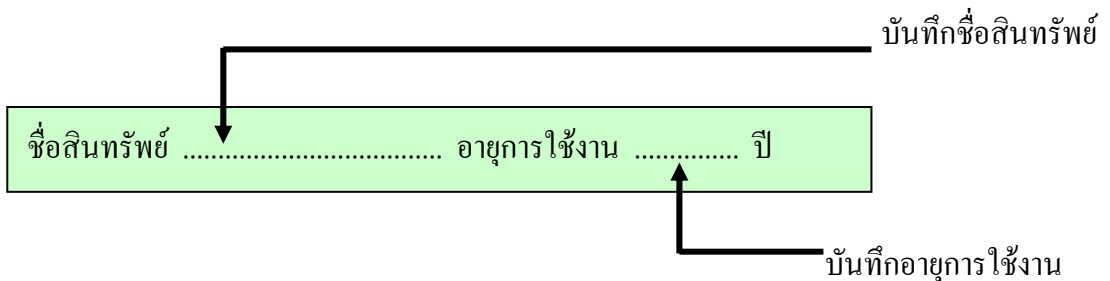
ชื่อสินทรัพย์ อายุการใช้งาน ปี

ว.ด.ป.	รายการ	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคา	ราคาสุทธิ	หมายเหตุ

ขั้นตอนการบันทึกรายการในสมุดทะเบียนสินทรัพย์ถาวร

1. บันทึก ชื่อสินทรัพย์ อายุการใช้งาน

แบบฟอร์ม

2. บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับสินทรัพย์

แบบฟอร์ม

ว.ค.ป.	รายการ	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคา	ราคาสุทธิ	หมายเหตุ
①	②	③	④	⑤	

บันทึก วัน เดือน ปี ที่เกิดรายการ

บันทึกข้อความเกี่ยวกับรายการที่เกิดขึ้น เช่น ซื้อสินทรัพย์ คิดค่าเสื่อมราคา

บันทึกจำนวนเงินของราคาสินทรัพย์ที่ซื้อ

บันทึกจำนวนเงินค่าเสื่อมราคาที่สามารถคำนวณได้ในแต่ละปี

บันทึกจำนวนเงินสุทธิของสินทรัพย์ถาวร ③ - ④

การคิดค่าเสื่อมราคา

ถ้าทรัพย์สินซื้อมา **เกิน 6 เดือน** ให้คิดค่าเสื่อมราคา **1 ปี**

ถ้าทรัพย์สินซื้อมา **น้อยกว่า 6 เดือน** ให้คิดค่าเสื่อมราคา **ครึ่งปี**

$$\text{ค่าเสื่อมราคา} = \frac{\text{ราคาทุน} \times \text{ระยะเวลา}}{\text{อายุการใช้งาน}}$$

ตัวอย่าง

วันที่ 20 กันยายน 2548 ซื้อเตาแก๊ส ราคาทุน 2,000 บาท อายุการใช้งาน 5 ปี

การคำนวณค่าเสื่อมราคา

ค่าเสื่อมราคา 1 ปี = $2,000 / 5 = 400$ บาท

ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ซื้อ - วันสิ้นปีบัญชี (31 ธันวาคม) = 4 เดือน

∴ เตาแก๊ส คิดค่าเสื่อมราคา ครึ่งปี = $400 / 2 = 200$ บาท

ซื้อสินทรัพย์ **เตาแก๊ส** อายุการใช้งาน **5 ปี**

ว.ค.ป.	รายการ	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคา	ราคาสุทธิ	หมายเหตุ
ก.ย. 20	ซื้อทรัพย์สิน	2,000			
ธ.ค. 31	คิดค่าเสื่อมราคา		200	1,800	คิดค่าเสื่อมราคาครึ่งปี

บัญชีย่อยลูกหนี้ขายสินค้าเงินเชื่อ

การจดบันทึกรายการในบัญชีย่อยลูกหนี้ขายสินค้าเงินเชื่อ ทำไปเพื่ออะไร

1. บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับลูกหนี้การค้าที่กลุ่มผู้ผลิตฯ ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ ได้แก่ ชื่อลูกหนี้ จำนวนเงินหนี้คงเหลือ เป็นต้น
2. บันทึกความเคลื่อนไหวของลูกหนี้ ได้แก่ จำนวนเงินที่เป็นหนี้ จำนวนเงินที่ชำระแล้ว และจำนวนเงินที่เป็นหนี้คงเหลือ

การจดบันทึกรายการในบัญชีย่อยลูกหนี้ขายสินค้าเงินเชื่อ มีประโยชน์อย่างไร

1. กลุ่มผู้ผลิตฯ มีข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเงินที่ลูกหนี้ยังคงค้างชำระกับกลุ่มผู้ผลิตฯ ซึ่งนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการติดตาม ทวงถาม

การจดบันทึกรายการในบัญชีย่อยลูกหนี้ขายสินค้าเงินเชื่อ ทำได้อย่างไร

บัญชีย่อยลูกหนี้ขายสินค้าเงินเชื่อ 1 หน้า ประกอบด้วยช่องต่าง ๆ ที่ใช้ในการบันทึกความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับจำนวนเงินที่เป็นหนี้ จำนวน 3 ช่อง ได้แก่ ช่องจำนวนเงินที่เป็นหนี้ ช่องรับชำระ และช่องคงเหลือ ดังนี้

แบบฟอร์ม

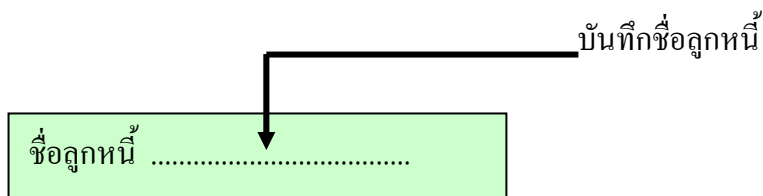
ชื่อลูกหนี้

ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงินที่เป็นหนี้	ชำระ	คงเหลือ	หมายเหตุ

ขั้นตอนการบันทึกรายการในบัญชีย่อยลูกหนี้ขายสินค้าเงินเชื่อ

1. บันทึก ชื่อลูกหนี้

แบบฟอร์ม

2. บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับลูกหนี้

แบบฟอร์ม

ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงินที่เป็นหนี้	ชำระ	คงเหลือ	หมายเหตุ
①	②	③	④	⑤	

บันทึก วัน เดือน ปี
ที่เกิดรายการ

บันทึกข้อความเกี่ยวกับรายการที่เกิดขึ้น เช่น ขายเชื่อ รับชำระหนี้

บันทึกจำนวนเงินที่ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ

บันทึกจำนวนเงินที่ลูกหนี้

ยังคงค้างชำระค่าสินค้า ③ - ④

บันทึกจำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้ค่าสินค้า

ตัวอย่าง

วันที่ 20 สิงหาคม 2548 ขายกล้วยอบเนยเป็นเงินเชื่อให้กับร้านขนมไทย จำนวน 200 ลูกๆ ละ 15 บาท
เป็นเงิน 3,000 บาท

วันที่ 15 กันยายน 2548 รับชำระหนี้จากร้านขนมไทย 2,000 บาท

ชื่อลูกหนี้ **ร้านขนมไทย**

ว.ค.ป.	รายการ	จำนวนเงินที่เป็นหนี้	ชำระ	คงเหลือ	หมายเหตุ
ส.ค.	20	ขายกล้วยอบเนยเป็นเงินเชื่อ	3,000		
ก.ย.	15	รับชำระหนี้	2,000	1,000	

สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป

การจดบันทึกรายการในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป ทำไปเพื่ออะไร

- ใช้ในการแยกประเภทรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นออกเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกต่อการนำข้อมูลไปใช้ในการสรุปผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน

การจดบันทึกรายการในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป มีประโยชน์อย่างไร

- ยอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภทแต่ละบัญชีสามารถนำไปใช้ในการจัดทำงบการเงิน ได้แก่ งบกำไรขาดทุน (งบแสดงผลการดำเนินงาน) และงบดุล (งบแสดงฐานะการเงิน)

การจดบันทึกรายการในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป ทำได้อย่างไร

รายการต่าง ๆ ที่ได้รับการบันทึกในสมุดเงินสด และสมุดบันทึกรายการทั่วไป (ซึ่งถือเป็นสมุดบันทึกรายการขั้นต้น) จะต้องสรุปยอดรวม แล้วนำมาบันทึกในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป เพื่อเป็นการจัดหมวดหมู่รายการประเภทเดียวกันไว้ในบัญชีเดียวกัน โดยบัญชีแยกประเภทแต่ละบัญชี ประกอบด้วยช่องต่าง ๆ ที่ใช้ในการบันทึกรายการที่ผ่านการบันทึกมาจากสมุดเงินสด และสมุดบันทึกรายการทั่วไป จำนวน 5 ช่อง ได้แก่ ช่องวัน เดือน ปี ช่องรายการ ช่องเพิ่ม ช่องลด และช่องคงเหลือ ดังนี้

แบบฟอร์ม

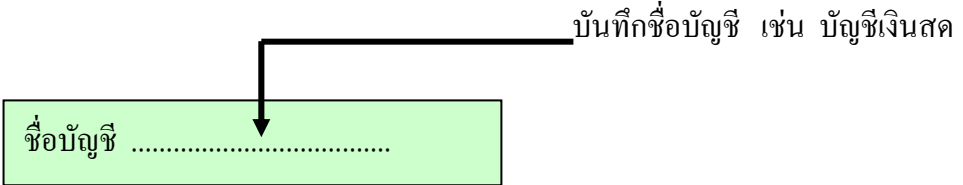
ชื่อบัญชี

ว.ค.ป.	รายการ	เพิ่ม	ลด	ยอดคงเหลือ

ขั้นตอนการบันทึกรายการในบัญชีแยกประเภททั่วไป

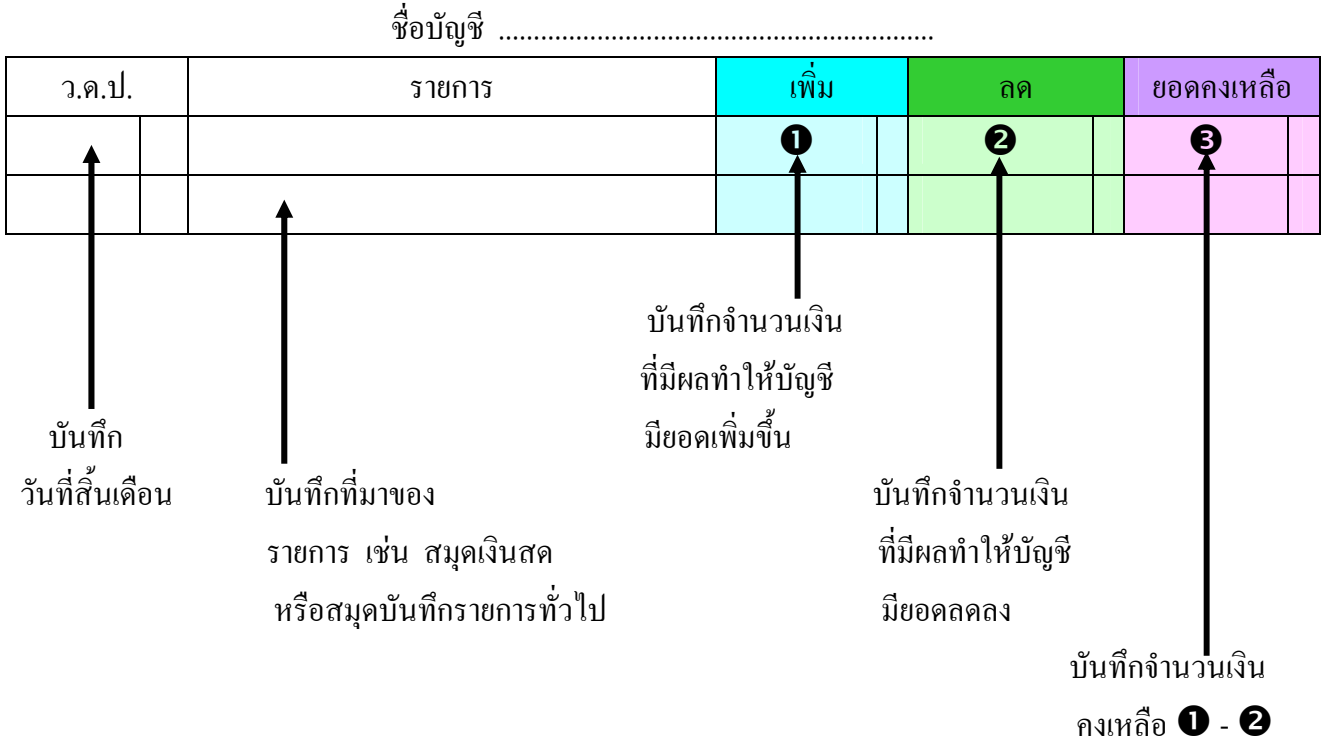
- บันทึก ชื่อบัญชี

แบบฟอร์ม

2. นำยอดรวมของแต่ละช่องในบรรทัด “รวมเดือน.....”(เดือนปัจจุบัน) ของสมุดเงินสดและสมุดบันทึกรายการทั่วไปไปมาบันทึกลงในช่องเพิ่ม หรือช่องลด ตามแต่กรณี

แบบฟอร์ม

รายละเอียดเกี่ยวกับการบันทึกรายการในสมุดบัญชีแยกประเภท

ชื่อบัญชี	ประเภทรายการ	แหล่งที่มาของข้อมูล	ข้อมูลที่ใช้ในการบันทึกบัญชี
เงินสด	ยอดยกมา	บัญชีแยกประเภทเงินสด	ช่องยอดคงเหลือของเดือนก่อน
	เพิ่ม	} สมุดเงินสด	บรรทัดรวมเดือน ด้านรับ ช่องรวมรับ
	ลด		บรรทัดรวมเดือน ด้านจ่าย ช่องรวมจ่าย
ลูกหนี้การค้า	ยอดยกมา	บัญชีแยกประเภทลูกหนี้	ช่องยอดคงเหลือของเดือนก่อน
	เพิ่ม	สมุดบันทึกรายการทั่วไป	บรรทัดรวมเดือน ช่องขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ
	ลด	สมุดเงินสด	บรรทัดรวมเดือน ด้านรับ ช่องรับชำระหนี้ลูกหนี้การค้า
เงินฝากธนาคาร	ยอดยกมา	สมุดคู่ฝาก หรือ บัญชีแยกประเภท เงินฝากธนาคาร	ยอดคงเหลือของเดือนก่อน
	เพิ่ม	} สมุดเงินสด	บรรทัดรวมเดือน ด้านจ่าย ช่องนำฝากธนาคาร
	ลด		บรรทัดรวมเดือน ด้านรับ ช่องถอนเงินฝากธนาคาร

ชื่อบัญชี	ประเภทรายการ	แหล่งที่มาของข้อมูล	ข้อมูลที่ใช้ในการบันทึกบัญชี
สินทรัพย์ ถาวร	ยอดยกมา	บัญชีแยกประเภทสินทรัพย์ถาวร	ยอดคงเหลือของเดือนก่อน
	เพิ่ม	สมุดเงินสด	บรรทัดรวมเดือน ด้านจ่าย ช่องซื้ออุปกรณ์/สิ่งปลูกสร้าง
	ลด	สมุดทะเบียนคุมสินทรัพย์ถาวร	ยอดรวมค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวรทุกรายการ
เจ้าหนี้การค้า	ยอดยกมา	บัญชีแยกประเภทเจ้าหนี้การค้า	ยอดคงเหลือของเดือนก่อน
	เพิ่ม	สมุดบันทึกรายการทั่วไป	บรรทัดรวมเดือน ช่องซื้อสินค้า / วัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ
	ลด	สมุดเงินสด	บรรทัดรวมเดือน ด้านจ่าย ช่องชำระหนี้เจ้าหนี้การค้า
เจ้าหนี้เงินกู้ยืม	ยอดยกมา	บัญชีแยกประเภทเจ้าหนี้เงินกู้	ยอดคงเหลือของเดือนก่อน
	เพิ่ม	สมุดเงินสด	บรรทัดรวมเดือน ด้านรับ ช่องการกู้ยืมที่ต้องค่าใช้จ่าย
	ลด		บรรทัดรวมเดือน ด้านจ่าย ช่องชำระหนี้เงินกู้ยืม
ทุนเรือนหุ้น	ยอดยกมา	บัญชีแยกประเภททุนเรือนหุ้น	ยอดคงเหลือของเดือนก่อน
	เพิ่ม	สมุดเงินสด	บรรทัดรวมเดือน ด้านรับ ช่องรับเงินค่าหุ้น
	ลด		บรรทัดรวมเดือน ด้านจ่าย ช่องคืนค่าหุ้น
รายได้จากการ ขายสินค้า	เพิ่ม	สมุดเงินสด	บรรทัดรวมเดือน ด้านรับ ช่องขายสินค้า
		สมุดบันทึกรายการทั่วไป	บรรทัดรวมเดือน ช่องขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ
รายได้จากเงิน อุดหนุน	เพิ่ม	สมุดเงินสด	บรรทัดรวมเดือน ด้านรับ ช่องแหล่งเพิ่มเติมอื่น
รายได้อื่น	เพิ่ม	สมุดเงินสด	บรรทัดรวมเดือน ด้านรับ ช่องรายได้อื่น
ค่าใช้จ่าย ดำเนินงาน	เพิ่ม	สมุดเงินสด	บรรทัดรวมเดือน ด้านจ่าย ช่องค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

ตัวอย่างบัญชีแยกประเภททั่วไป

สมุดเงินสด (บางส่วน)

วันที่	รายการรับ					รวมจ่าย					เงินสด คงเหลือ
	รายได้		รายรับ			ต้นทุน	ค่าใช้จ่าย ดำเนินงาน	รายจ่าย			
	ขาย สินค้า	รายได้ อื่น	รับเงิน ค่าหุ้น	รับชำระ หนี้จาก ลูกหนี้ การค้า	รวม รับ			ซื้อ สินค้า	ชำระ เจ้าหนี้ การค้า	รวม จ่าย	
ก.ค. 1											200
7	2,000			1,000	3,000		1,500			1,500	1,700
15				500	500						2,200
25			200	1,300	1,500			1,000	2,000	3,000	700
รวมเดือน ก.ค.	2,000		200	2,800	5,000		1,500	1,000	2,000	4,500	

สมุดบันทึกรายการทั่วไป

ว.ด.ป.	รายการ	ขายสินค้าเป็น เงินเชื่อ	ซื้อสินค้าเป็น เงินเชื่อ	ซื้อวัตถุดิบเป็น เงินเชื่อ	ดอกเบี้ยเงินฝาก ธนาคาร
1		1,000			
10		500			
20		2,000		3,000	
รวมเดือน กรกฎาคม		3,500		3,000	

ซื้อบัญชี เงินสด

ว.ด.ป.	รายการ	เพิ่ม	ลด	ยอดคงเหลือ
ก.ค. 1	ยอดยกมา			200
31	สมุดเงินสดรวมรับ	5,000		
31	สมุดเงินสดรวมจ่าย		4,500	700

ซื้อบัญชี ลูกหนี้ขายสินค้าเงินเชื่อ

ว.ด.ป.	รายการ	เพิ่ม	ลด	ยอดคงเหลือ
ก.ค. 1	ยอดยกมา			800
31	สมุดบันทึกรายการทั่วไป (ช่องขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ)	3,500		
31	สมุดเงินสด(ด้านรับ ช่องรับชำระหนี้ลูกหนี้การค้า)		2,800	1,500

ข้อบัญญัติ เจ้าหน้าที่การค้า

ว.ด.ป.		รายการ	เพิ่ม	ลด	ยอดคงเหลือ
ก.ค.	1	ยอดยกมา			500
	31	สมุดบันทึกรายการทั่วไป (ช่องซื้อวัตถุดิบเป็นเงินเชื่อ)	3,000		
	31	สมุดเงินสดรวมจ่าย (ช่องชำระหนี้เจ้าหน้าที่การค้า)		2,000	1,500

ข้อบัญญัติ รายได้จากการขายสินค้า

ว.ด.ป.		รายการ	เพิ่ม	ลด	ยอดคงเหลือ
ก.ค.	31	สมุดเงินสด (บรรทัดรวมเดือน ช่องขายสินค้า)	2,000		
	31	สมุดบันทึกรายการทั่วไป(บรรทัดรวมเดือน ช่องขายเชื่อ)	3,500		5,500

ข้อบัญญัติ ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

ว.ด.ป.		รายการ	เพิ่ม	ลด	ยอดคงเหลือ
ก.ค.	31	สมุดเงินสด (บรรทัดรวมเดือน ช่องค่าใช้จ่ายดำเนินงาน)	1,500		1,500